

Dagsöversikten.

Redaktör Branting får i uppdrag att bilda ministär.

* Redaktör Branting erhöi i går middag konungens uppdrag att bilda ministär. Hans svar skall lämnas efter överläggningar med den socialdemokratiske riksdagsgruppen. Efter allt att döma kommer svaret att bli nekande. Enligt förljudande kommer nuvarande socialministern Elmquist att sedan erhålla uppdraget och eventuellt en ny rekonstruerad fackmannaministär bildas.

Vid kamrarnes sammanträden på tisdagen avlämnades en proposition, i vilken föreslås, att riksdagen, med återkallande av bemyndigandet för k. m. t. att ikläda svenska staten betalningsansvar till högst tio mill. kr. för varuleveranser till vissa länder, måtte medgiva, att av statsverkets fond av rusdrycksmedel må såsom lån disponeras högst 10 mill. kr. för beredande av likvid för varor, som i anledning av rådande nödtillstånd blivit eller bliva av svenska exportörer levererade till Estland, Letland, Litauen, Polen, Tjeckoslovakien, Österrrike, Ungern och Rumänien. I motiveringen framhålles att Sverige på en konferens i Paris 1920 ställt i utsikt varuleveranser till de ifrågavarande länderna för minst 10 mill. kr. Det har emellertid visat sig att någon samverkan med exportörer icke kan åstadkommas blott genom att staten ikläder sig betalningsansvar, utan att därför kräves kontant likvid.

Vid andra kamrarnes tisdagsammanträde erhöi hr Hage (vs.) kamrarnes tillstånd att till statsministern få framställa följande frågor: 1.) Vill regeringen på lämpligt sätt lämna riksdagen ett meddelande, huru långt utredningen angående åtgärder mot arbetslösheten fortskridit samt när dylika åtgärder kunna förväntas ävensom vilka åtgärder eventuellt redan igångsatts eller komma att igångsättas, samt om några åtgärder vidtagits eller komma att vidtagas för ökandet av arbetstillgången genom igångsättandet av arbeten, med statsanslag, genom beställandet från enskilda företag av förnödenheter för statens räkning eller genom anknyttandet av handelsförbindelser med länder (främst Sovjet-Ryssland) där avstänning av svenska varor kan förväntas? 2.) Anser regeringen att man skulle kunna genom åstadkommandet av ett särskilt organ, något slags försvarsberedning mot arbetslösheten, medverka till att vid inträffande arbetslöshet det förberedande arbetet för åtgärder mot arbetslösheten kunde forceras så, att åtgärderna fortare kunde bli verkliga och är i så fall regeringen villig medverka till ett dylikt organs tillkomst? I sin motivering framhöll interpellanten att regeringen nu varit samlad mer än en månad men att någon närmare upplysning huru regeringen tänker sig ordnandet av åtgärderna för motarbetandet av arbetslösheten ännu ej har lämnats. Frågan är av så brådskande art att den omständigheten att regeringen eventuellt kommer att avgå icke kunnat föranleda att längre uppskjutna interpellationens framställande.

Sist hitkomna nummer av Times innehåller en intressant framställning av den irländska frågan. Tidningen framhåller, att de förhoppningar om en snar fred på Irland, åt vilka man ännu för en kort tid sedan gav uttryck, fullständigt svikits. Och i och med att krigstillståndet på Irland hotar att bli permanent, är det tydligt, skriver tidningen, att Englands irländska politik under det sista året varit felaktig. Den stränga undertryckningspolitiken vore blott rättfärdigad, om den närgående snart hade lett till Irlands pacifikation. Då så ej skett och inom en överskådlig framtid ej kan väntas ske, måste England slå in på en annan politik mot Irland. Regeringen måste genom en uppriktig och välvillig

politik söka nå ett samförstånd med Irland. Den nuvarande politik, som Lloyd George avser, skriver Times, är blott att vinna tid och går ut från förhoppningen, att de irländska upprorsmännen skola tröttna förr än Englands allmänna opinion. Men nu har det engelska folket snart tröttnat på Lloyd Georges falska och inkompetenta uppträdande i den irländska frågan och en omedelbar förändring är nödvändig. Genom politiken mot Irland framkallar England även hat hos utanför Irland levande irändare och lider därigenom indirekt stora skador i sin allmänna internationella politik. Times' uttalanden äro, om de få fattas som sympotom för en mera allmän uppfattning inom England, av mycket stor betydelse. Möjligt är, att den genom det irländska krigets långvarighet irriterade engelska opinionen skall tvinga Lloyd George att med större kraft föra de förhandlingar med de irländska nationalisterna, som äminstone vid något tillfälle anknytits.

Den engelsk-vänliga riktningens seger vid valet i Sydafrika framkallar belåtna kommentarer i den engelska pressen. Smuts' statsmannasgenskaper få de största lovord såväl i Manchester Guardian som i Times. Man hoppas att valet utgör ett bevis på att nationalitetsfrågan allt mera mister sin betydelse som faktor i sydafrikansk politik.

Brockdorff-Rantzau, Tysklands förre utrikesminister, skriver i Berliner Tageblatt om den stundande Londonkonferensen. Han framhåller särskilt nödvändigheten av att de allierade sätta någon tältro till Tysklands goda vilja och ej misstänka, att Tyskland i själva verket vill komma ifrån skuldens betalande. Tyskland vill betala och kommer att betala, skriver han, blott de bestämda summorna hålla sig inom rimliga gränser. Men om en-

tenen fasthåller vid sina fantastiska beräkningar, måste Tyskland svara nej och detta nej skall ej kunna saboteras på samma sätt som det vilket Brockdorff-Rantzau själv sommaren 1919 uttalade å Tysklands vägnar.

storbanker, nämligen Privatbanken samt Diskonto- og Revisionsbanken, förteliga nu. Den förra redovisar ett nettoöverskott om 16,5 mill. kr., varav 4 mill. gå till tantiëmer och stadgenliga avsättningar, aktieägarna erhålla utdelning med 12 proc. och 5 mill. kr. övertörs i ny räkning. Reservfonden ökas med 200,000 kr. till jämt 20 mill. kr. Diskontobankens nettoöverskott belöper sig till 11 mill. kr. mot 8 mill. föregående år och utdelningen bibehålles vid 8 proc. Till reserv- och delcredetofonden avsättes 1,2 mill. kr. och i ny räkning övertörs 1,5 mill. kr.